ประชาสัมพันธ์

ลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่น PM 2.5 ง่ายๆ เริ่มได้จากเรื่องใกล้ตัว

ปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 ในประเทศไทย เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปี บางครั้งสถานการณ์รุนแรงส่งผลกระทบต่อสุขภาพถึงขั้นต้องออกมาตรการเข้มข้นเพื่อแก้ปัญหา ขณะที่หน่วยงานด้านสาธารณสุข ต่าง ๆ ได้ให้คาแนะนาการดูแลสุขภาพและเตือนประชาชนหลายเรื่องให้ระวังหรือหลีกเลี่ยงการไปอยู่ในพื้นที่ที่ฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน หรือการสวมหน้ากากป้องกันฝุ่นขนาดเล็กมาก เช่น หน้ากาก N95 การใส่ แว่นกันลมป้องกันดวงตาไม่ให้สัมผัสถูกฝุ่น และการจัดบ้านปลอดฝุ่น สาเหตุของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 มาจากสองปัจจัย คือ ปัจจัยที่ควบคุมได้ และไม่ได้ ปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ คือ ฝุ่นที่เกิดขึ้นในฤดูหนาวเพราะเป็นช่วงที่สภาพอากาศนิ่ง ลมสงบทาให้การไหลเวียนหรือถ่ายเทของอากาศไม่ดี ส่งผลให้ฝุ่น PM 2.5 ไม่กระจายตัวและเกิดการสะสมเกิน ค่ามาตรฐาน ส่วนปัจจัยที่เราสามารถควบคุมได้คือ ฝุ่นที่เกิดจากวิถีชีวิต การทำกิจกรรมหรือพฤติกรรม ของเราในแต่ละวันที่ทาให้เกิดแหล่งก าเนิดฝุ่นกำลังสำคัญของการแก้ปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 คือ ประชาชนคนในสังคม ที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและให้ความร่วมมือเลิกพฤติกรรมที่ก่อฝุ่นอย่าง ต่อเนื่องไม่เฉพาะในช่วงที่เกิดปัญหา

แนวทางในการช่วยลดปริมาณฝุ่น PM 2.5 ที่สามารถทาได้ง่ายๆ 6 วิธีดังนี้

1. งดเผาขยะ งดจุดธูป เปลี่ยนมาใช้ธูปไฟฟ้าการเผาขยะจะท าให้เกิดการเผาไหม้ซึ่งจะเป็นการเพิ่มควัน และฝุ่นพิษให้อากาศนอกจากนี้ควรปรับเปลี่ยนการจุดธูป ซึ่งปกติจะทาให้เกิดฝุ่นจากธูป และควัน มาใช้ธูปและเทียนแบบไฟฟ้า ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณควัน และลดอัตราการเกิดอัคคีภัยในช่วงหน้าหนาวที่อากาศแห้งได้ด้วย ซึ่งแนวทางการแก้ไขในเรื่องของการเผาขยะ โดยการหมุนเวียนทรัพยากร (Zero Waste)เพื่อช่วยลดปริมาณขยะและนากลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดขยะ นำสิ่งของกลับมาใช้ใหม่ ใช้วัสดุทดแทน ซึ่งการกระทำเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาขยะลงได้

2. ติดตั้งเครื่องฟอกอากาศการป้องกันฝุ่นด้วยการปิดหน้าต่างๆ และประตูบ้านตลอดเวลาอาจลดปริมาณฝุ่นทั่วไปได้แต่ฝุ่น PM 2.5 เป็นฝุ่นที่มีอนุภาคเพียง 2.5 ไมครอน ซึ่งเป็นขนาดที่เล็ก

มากจนเครื่องปรับอากาศไม่สามารถดักจับได้ ตัวช่วยในการดักจับฝุ่นด้วยเครื่องฟอกอากาศจึงเป็นทางเลือกที่คนหันมาใช้กันมากขึ้น เครื่องฟอกอากาศที่ขายในท้องตลาดมีหลายแบรนด์ให้เลือก แต่การเลือกซื้อเครื่องฟอกอากาศที่เหมาะสม ควรคานึงถึงขนาดของพื้นที่ห้องกับขนาดของตัวเครื่องให้เหมาะสมกันจึงจะมีประสิทธิภาพที่ดี

3. ปลูกต้นไม้ฟอกอากาศปัจจุบันการปลูกต้นไม้ฟอกอากาศเป็นเทรนด์ที่ผู้คนกาลังให้ความสนใจเป็นอย่างมากเพราะนอกจากให้ความสวยงามสบายตาแล้ว ยังทาให้อากาศภายในบ้านสดชื่นด้วย ต้นไม้ที่มีคุณสมบัติในการฟอกอากาศและเป็นที่นิยมสาหรับการนามาปลูก และวางตามจุดต่างๆ ของบ้านมีหลากหลายพรรณไม้ ยกตัวอย่างเช่น ต้นยางอินเดีย พลูด่าง เศรษฐีเรือนใน เศรษฐีพันล้านลิ้นมังกร เขียวหมื่นปี เดหลี ไทรใบสัก กวักมรกต และยังมีอีกมากมาย ทั้งนี้ต้นไม้แต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติและการดูแลที่แตกต่างกันไป ควรศึกษารายละเอียดก่อนน ามาปลูกด้วย

4. ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลสาเหตุของฝุ่นละอองขนาดเล็ก ร้อยละ 50-60% มาจากการขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนน สังเกตได้ว่าบริเวณที่มีการจราจรติดขัดมักมีอากาศที่ขมุกขมัวเนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่นการเสียดสีของยางกับพื้นถนนทาให้เกิดฝุ่นละออง อีกทั้งรถยนต์ยังปล่อยควันจากท่อไอเสีย หากผู้คนส่วนใหญ่ลดอัตราการใช้รถบนท้องถนน หันไปใช้ระบบขนส่งมวลชนมากขึ้น ก็จะช่วยทาให้ปริมาณฝุ่นละอองที่เกิดจากปัญหาเหล่านี้ลดลงตามไปด้วยเช่นกัน

5. หมั่นเช็คสภาพรถ เพื่อลดควันดาการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ที่ไม่สมบูรณ์ของทั้งรถยนต์และมอเตอร์ไซค์ จะทาให้เกิดควันดำและมลพิษทางอากาศ จึงควรหมั่นตรวจเช็คเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพปกติ การใช้งานไม่ควรมีควันดำ หรือปล่อยควันดำขณะขับขี่ เพียงเท่านี้ก็จะช่วยลดมลพิษทางอากาศได้อีกช่องทาง

6. หมั่นทำความสะอาดบ้านการทาความสะอาดบ้าน ปัดกวาดเช็ดถูเฟอร์นิเจอร์ด้วยผ้าชุบน้าเพื่อป้องกันการกระจายของฝุ่น รวมทั้งการล้างอุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องปรับอากาศ พัดลม แผ่นกรองอากาศ มุ้งลวดและเช็ดทุกซอกมุมของบ้าน เพื่อช่วยลดแหล่งสะสมของฝุ่นได้อย่างง่ายๆความร่วมมือร่วมใจในเรื่องใกล้ๆ ตัวเหล่านี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการแก้ปัญหา PM2.5 อย่างเป็นรูปธรรม ที่เราสามารถทาได้เพื่อรักษาสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมให้สะอาดอย่างยั่งยืน

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา PM 2.5

โดย กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

1 มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่

ระยะเร่งด่วน

- ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ ประสานข้อมูลกับกรมควบคุมมลพิษ และ GISTDA
- จัดทำแผนเผชิญเหตุทั้ง ก่อน-ระหว่าง-หลัง เกิดเหตุ ตามกลไก พ.ร.บ. ปภ. 2550
- บังคับใช้กฎหมายและเพิ่มความเข้มข้นในการแก้ไขปัญหาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง"
- ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือน แนะนำข้อปฏิบัติตนแก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง หลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง และสวมใส่หน้ากากอนามัย
- กำหนดสถานที่พักชั่วคราว (Safety Zone) ระบบแจ้งเตือนสถานการณ์ และบริการสาธารณสุข
- จัดตั้งคณะทำงานเพื่อถอดบทเรียนเมื่อสถานการณ์สิ้นสุดลง

2 มาตรการป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง

การขนส่งและจราจร

- เข้มงวดตรวจจับรถควันดำ
- เร่งระบายการจราจรไม่ให้ติดขัด
- ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ
- ตรวจสภาพ/บำรุงรักษายานพาหนะขนส่งสาธารณะ
- ทำความสะอาดพื้นผิวถนน

+

การควบคุมการเผาในที่โล่ง/พื้นที่เกษตรอย่างเคร่งครัด

+

การตรวจสอบและควบคุมการปล่อยมลพิษจากโรงงาน

+

การป้องกันและลดปริมาณฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง

3 มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ

- ให้ อปท./สำนักงานเขต เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพอากาศ ขยายเครือข่าย แจ้งเตือน สร้างการรับรู้ถึงข้อมูลและสถานการณ์ที่ถูกต้องแก่ประชาชน

- จัดระเบียบการเผาตามลักษณะพื้นที่ แบ่งช่วงเวลาที่เหมาะสม ให้สอดคล้องตามหลักวิชาการ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความตระหนัก และปรับพฤติกรรมประชาชน ในการลดการเผาในที่โล่ง พื้นที่การเกษตร และการเผาขยะในชุมชน/เมือง

โดย สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย